

LBRIS

We know
books

Oscar Wilde (1854–1900) s-a născut la Dublin, într-o familie de oameni educați din înalta societate. Și-a terminat studiile la Magdalen College, Oxford, devenind în această perioadă oxfordiană un promotor al estetismului. S-a stabilit apoi la Londra, unde a publicat primul său volum de versuri (*Poems*, 1881). A făcut critică de artă și a ținut prelegeri despre artă, inclusiv în Statele Unite și Canada, iar de la mijlocul anilor 1880 a început să scrie regulat în *Pall Mall Gazette* și *Dramatic View*. În 1884 s-a căsătorit cu Constance Lloyd, cu care a avut doi fii (tumultuoasa lor viață împreună a fost înfățișată de Franny Moyle în *Constance: Tragica și scandaloasa viață a doamnei Oscar Wilde*, trad. rom. Humanitas, 2014). Între 1887 și 1889, spre a-și susține financiar familia, s-a angajat ca editor la revista *Woman's World*. În 1888 a publicat *Prințul fericit și alte povestiri* (*The Happy Prince and Other Tales*), iar în 1891 *Crima lordului Arthur Savile și alte povestiri* (*Lord Arthur Savile's Crime and Other Stories*; trad. rom. Humanitas, 2009) și opera sa capitală, *Portretul lui Dorian Gray* (*The Picture of Dorian Gray*), ale cărei accente homosexuale au provocat senzație în critica victoriană. În același an a început legătura sa cu lordul Alfred Douglas; doi ani mai târziu, s-a despărțit de soție. În anii 1890 a devenit foarte cunoscut ca dramaturg – *Evantaiul doamnei Windermere* (*Lady Windermere's Fan*, 1892), *O femeie fără importanță* (*A Woman of No Importance*, 1893), *Un soț ideal* (*An Ideal Husband*, 1895). În 1895 a fost arestat și condamnat pentru „indecență grosolană” la doi ani de temniță grea. A scris în închisoare monologul dramatic *De profundis* (1897; trad. rom. *De profundis*, Humanitas, 2014) și imediat după eliberare celebra *Baladă a închisorii din Reading* (*The Ballad of Reading Gaol*, 1898). Și-a petrecut restul vieții în Europa, în mare sărăcie. A murit de meningită în 1900, la Paris.

OSCAR WILDE

BALADA ÎNCHISORII DIN READING

Ediție bilingvă

Traducere din engleză,
note și cuvânt înainte de Liana Alexandru

 HUMANITAS
BUCUREȘTI

Holland, Merlin, *Oscar Wilde: A Life in Letters*, London, 2003, eBook.

Moyle, Franny, *Constance Mrs. Oscar Wilde*, Pegasus Books, New York, 2013, eBook.

Săndulescu, C. George, *Rediscovering Oscar Wilde*, The Princess Grace Irish Library Series, Colin Smythe Gerrards Cross, 1994.

Shakespeare, William, *The Complete Works*, Oxford University Press, 1919.

Sherard, Robert, *The Life of Oscar Wilde*, William Russell, 2016, eBook.

Stern, Kimberly J., *Oscar Wilde – A Literary Life*, Macmillan, 2019, eBook.

OED – *Oxford English Dictionary*, eBook.

Encyclopedia Britannica, www.britannica.com (10.04.2023).

British Executions, www.britishexecutions.co.uk (10.04.2023).

BBC, www.bbc.co.uk (20.05.2022).

The National Archives, www.legislation.gov.uk (10.04.2023).

The National Archives, www.nationalarchives.gov.uk (10.04.2023).

Reading Museum, www.readingmuseum.org.uk (10.04.2023).

CUPRINS

Cuvânt înainte (Liana Alexandru)

5

The Ballad of Reading Gaol / Balada închisorii din Reading

16/17

Note

81

Bibliografie

97

I

He did not wear his scarlet coat,
For blood and wine are red,
And blood and wine were on his hands
When they found him with the dead,
The poor dead woman whom he loved,
And murdered in her bed.

He walked amongst the Trial Men
In a suit of shabby grey;
A cricket cap was on his head,
And his step seemed light and gay;
But I never saw a man who looked
So wistfully at the day.

I never saw a man who looked
With such a wistful eye
Upon that little tent of blue
Which prisoners call the sky,
And at every drifting cloud that went
With sails of silver by.

I

El nu purta roșul veșmânt²
Cum vin și sânge-l poartă,
Căci vin și sânge-avea pe mâini
Când lâng-au găsit moartă,
Sărmana fată ce-o iubea
Și-n pat³ fu spintecată.

Mergea-ntre Oameni Judecați⁴
În haine gri, cu fața
Ascunsă-n casca lui de joc⁵
Și pas ca dimineața,
Dar n-am văzut vreun om privind
Cu dor mai mare viața.

Eu n-am văzut nicidecum un om
Privind c-un dor de ieri
Spre peticul ce pușcăriași
Țintesc numindu-l cer,
Și înspre orice nor hoinar
Pe-argint, corăbier.

I walked, with other souls in pain,
 Within another ring,
 And was wondering if the man had done
 A great or little thing,
 When a voice behind me whispered low,
 „That, fellows, got to swing.”

Dear Christ! the very prison walls
 Suddenly seemed to reel,
 And the sky above my head became
 Like a casque of scorching steel;
 And, though I was a soul in pain,
 My pain I could not feel.

I only knew what hunted thought
 Quickened his step, and why
 He looked upon the garish day
 With such a wistful eye;
 The man had killed the thing he loved
 And so he had to die.

Yet each man kills the thing he loves,
 By each let this be heard,
 Some do it with a bitter look,
 Some with a flattering word,
 The coward does it with a kiss,
 The brave man with a sword!

Mergeam, cu suflète-n dureri,
 Rotind în ring povară,⁶
 Și mă-ntrebam oare-a comis
 Grea faptă ori ușoară,
 Când unu-n spate a șoptit:
 „În ștreang⁷ va fi să moară.“

Oh, Doamne! zidul a părut
 Deodată să se-nvârtă,
 Iar cerul mi-a căzut în cap,
 Cască de-oțel, arzândă;
 Și, chiar de-aveam durerea mea,
 A mea rămase mută.

Am înțeles ce fel de gând
 Îi bântuia plimbarea,
 Și cum privea cu-așa un dor
 Să-nghită toată zarea:
 El omorâse ce-a iubit
 Și-urma spânzurătoarea.⁸

Căci toțiucid, oricât iubesc,
 Nu-ncape vreo tăgadă,
 Uniiucid c-un ochi hain,
 Alții cu vorba nadă,
 Cel lașucide c-un sărut,
 Cel bravucide-n spadă!⁹

Some kill their love when they are young,
 And some when they are old;
 Some strangle with the hands of Lust,
 Some with the hands of Gold:
 The kindest use a knife, because
 The dead so soon grow cold.

Some love too little, some too long,
 Some sell, and others buy;
 Some do the deed with many tears,
 And some without a sigh:
 For each man kills the thing he loves,
 Yet each man does not die.

He does not die a death of shame
 On a day of dark disgrace,
 Nor have a noose about his neck,
 Nor a cloth upon his face;
 Nor drop feet foremost through the floor
 Into an empty place.

He does not sit with silent men
 Who watch him night and day;
 Who watch him when he tries to weep,
 And when he tries to pray;
 Who watch him lest himself should rob
 The prison of its prey.

Uniiucid când tineri sunt,
 Alții când sunt bătrâni,
 Cu brațul Poftei unii strâng,¹⁰
 Cu Aur alții-n pumn,
 Dar cei mai blânzi, cu un cuțit,
 Căci iute-astfel răpun.

Unii puțin, alții prea mult
 Iubesc, cumpără, vând,
 Uniiucid înlăcrimați,
 Alții deloc oftând,
 Dar toțiucid, oricât iubesc,
 Și n-ajung în mormânt.¹¹

Nu moare-oricine în dispreț
 Pe-o neagră zi urâtă,
 Și n-are-oricine ștreang de gât
 Ori mască pe chip, mută,
 Nici pas să-l poarte-n eșafod
 Spre lumea cea tăcută.¹²

Nu e oricine-aprig vegheat
 De mute gârzi, zi, noapte,
 Vegheat când vrea a se jeli
 Sau rugile să-și poarte,
 Vegheat să nu fure cumva
 Din închisori păcate.

He does not wake at dawn to see
 Dread figures throng his room,
 The shivering Chaplain robed in white,
 The Sheriff stern with gloom,
 And the Governor all in shiny black,
 With the yellow face of Doom.

He does not rise in piteous haste
 To put on convict-clothes,
 While some coarse-mouthed Doctor gloats, and notes
 Each new and nerve-twitched pose,
 Fingering a watch whose little ticks
 Are like horrible hammer-blows.

He does not feel that sickening thirst
 That sands one's throat, before
 The hangman with his gardener's gloves
 Slips through the padded door,
 And binds one with three leathern thongs,
 That the throat may thirst no more.

He does not bend his head to hear
 The Burial Office read,
 Nor while the terror of his soul
 Tells him he is not dead,
 Cross his own coffin, as he moves
 Into the hideous shed.

Nu se trezește-n zori de zi
 Când spânzură-n celulă
 Preotu-n albul său veșmânt,
 Șerif-umbrit de ură,
 Guvernatoru-n negru tot
 Cu-a Iadului figură.¹³

Nu se ridică-n jalnic zor
 Să-mbrace haina morții,
 C-un doctor blestemat tăind
 Durerea-n mii de porții,
 Făcând din mici bătăi de ceas
 Cumplit ciocan al sorții.¹⁴

Nu simte setea de bolnav
 Ce arde gura seacă,
 Când, cu mănuși de grădinar,
 Prin ușa ferecată,
 Călău-i ia gâtleju-n chingi
 Să-i stingă setea toată.

Nici capul nu și-l pleacă spre
 Verdict de-ngropăciune,
 Și nici n-aude spaima-n piept
 Că nu e mort când spune,
 Văzând sicriul lui pe drum
 Spre locul ce apune.¹⁵